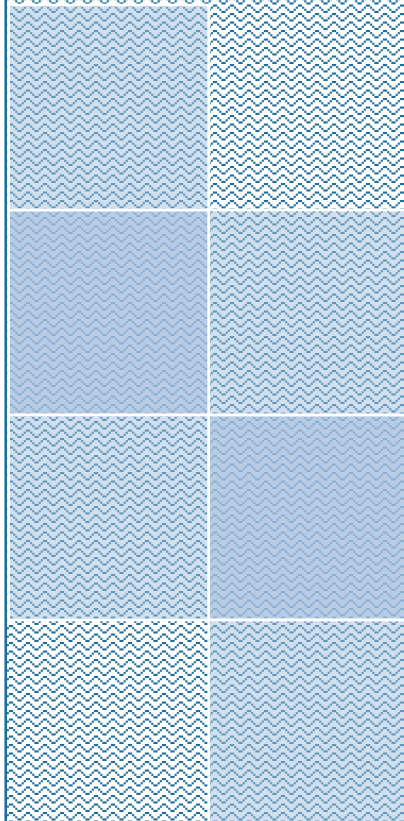

Извјештај о квалитету за Трошкове рада, 2016.

Извјештај припремила: Биљана Глушац
Датум објављивања: 13.02.2019.

САДРЖАЈ

1	УВОД У СТАТИСТИЧКИ ПРОЦЕС И ПРОИЗВОД.....	5
1.1	Намјена истраживања.....	5
1.2	Правни основ и одговорност статистичких институција.....	5
1.3	Коришћене класификације.....	5
1.4	Извјештајна јединица.....	5
1.5	Статистичка јединица посматрања.....	5
1.6	Покривеност и обухват.....	5
1.7	Статистички концепти и дефиниције.....	6
2	РЕЛЕВАНТНОСТ, ПРОЦЈЕНА ПОТРЕБА И ПЕРЦЕПЦИЈА КОРИСНИКА.....	7
2.1	Корисници података статистичког истраживања.....	7
2.1.1	Кључни корисници података из статистичког истраживања.....	7
2.1.2	Процјена корисничких потреба.....	7
2.1.3	Мјерење перцепције и задовољства корисника.....	7
2.2	Комплетност података.....	7
2.2.1	Индикатор квалитета и учинка - Стопа комплетности података (R1).....	7
3	ТАЧНОСТ И ПОУЗДАНОСТ.....	7
3.1	Узорачка грешка.....	7
3.1.1	Индикатор квалитета и учинка – Узорачка грешка (A1).....	7
3.1.2	Активности за смањење узорачких грешака.....	8
3.2	Неузорачке грешке.....	8
3.2.1	Неузорачке грешке - Грешке обухвата.....	8
3.2.1.1	Индикатор квалитета и учинка - Стопа прекомјерног обухвата (A2).....	8
3.2.1.2	Индикатор квалитета и учинка – Удио заједничких јединица (A3).....	8
3.2.1.3	Грешка недовољног обухвата.....	8
3.2.1.4	Мјере за смањење грешака обухвата.....	8
3.2.2	Неузорачке грешке - Грешке мјерења.....	9
3.2.2.1	Разлози за настанак грешака мјерења.....	9
3.2.2.2	Мјере за смањење броја грешака мјерења.....	9
3.2.3	Неузорачке грешке - Грешке неодговора.....	9
3.2.3.1	Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора јединица (A4).....	9
3.2.3.2	Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора варијабле (A5).....	9
3.2.3.3	Поступци у случају неодговора.....	9
3.2.3.4	Поступци за смањење стопе неодговора.....	10
3.2.4	Ревизије.....	10
3.2.4.1	Индикатор квалитета и учинка - Просјечна величина ревизије података (A6).....	10
3.2.5	Импутација.....	10
3.2.5.1	Индикатор квалитета и учинка - Стопа импутираних података (A7).....	10
4	ПРАВОВРЕМЕНОСТ И ТАЧНОСТ ОБЈАВЉИВАЊА.....	10
4.1	Правовременост објављивања.....	10
4.1.1	Индикатор квалитета и учинка - Правовременост првих резултата (TP1).....	10
4.1.2	Индикатор квалитета и учинка - Правовременост коначних резултата (TP2).....	10
4.2	Тачност објављивања.....	11
4.2.1	Индикатор квалитета и учинка – Тачност објављивања (TP3).....	11
4.3	Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности.....	11
5	УСКЛАЂЕНОСТ И УПОРЕДИВОСТ.....	11
5.1	Усклађеност.....	11
5.1.1	Индикатор квалитета и учинка - Усклађеност између различитих извора података (SN1).....	11
5.1.2	Разлози за већа одступања.....	11
5.2	Упоредивост.....	12
5.2.1	Индикатор квалитета и учинка – Неподударност упоредивих статистика (CC1).....	12
5.2.2	Индикатор квалитета и учинка - Дужина упоредивих временских серија (CC2).....	12
5.2.3	Прекиди у временским серијама.....	12

5.3	Географска упоредивост.....	12
5.3.1	<i>Упоредивост с осталим чланицама Европског статистичког система</i>	12
6	ДОСТУПНОСТ И РАЗУМЉИВОСТ, ФОРМАТ ДИСЕМИНАЦИЈЕ.....	12
6.1	Саопштења у којима се објављују подаци	12
6.2	Публикације у којима се објављују подаци	12
6.3	Онлајн база података	12
6.4	Пристап микроподацима	12
6.5	Доступност методолошке документације	13
6.6	Мјере за побољшање разумљивости дисеминираних резултата	13
6.7	Индикатор квалитета и учинка – Коришћење (консултовање) сетова података (АС1)	13
6.8	Индикатор квалитета и учинка – Коришћење (консултовање) метаподатака (АС2).....	13
6.9	Индикатор квалитета и учинка - Стопа комплетности метаподатака (АС3)	13
7	ТРОШКОВИ ИСТРАЖИВАЊА И ОПТЕРЕЋЕНОСТ ДАВАЛАЦА ПОДАТАКА	13
7.1	Трошкови провођења статистичког истраживања	13
7.2	Оптерећеност давалаца података	13
7.3	Мјере за смањивање трошкова и оптерећености.....	13
8	ПОВЈЕРЉИВОСТ	13
8.1	Повјерљивост - политика	13
8.2	Повјерљивост – поступање са подацима	14
9	СТАТИСТИЧКА ОБРАДА	14
9.1	Извор података	14
9.2	Учесталост прикупљања података.....	15
9.3	Прикупљање података	15
9.4	Валидација података	15
9.5	Компилација података	15
9.6	Прилагођавања.....	15
9.6.1	<i>Сезонско прилагођавање</i>	15

1 УВОД У СТАТИСТИЧКИ ПРОЦЕС И ПРОИЗВОД

1.1 Намјена истраживања

Намјена статистичког истраживања о трошковима рада јесте да се обезбиједи подаци о висини и структури трошкова рада које послодавац има по основу ангажовања радне снаге као и да се омогући поређење трошкова рада на тржишту Републике Српске са тржиштима у окружењу.

Истраживање о трошковима рада проводи се од 2009. године. Према регулативама, ово истраживање се проводи једном у четири године и обезбјеђује податке о просјечним трошковима рада у Републици Српској по запосленом, затим по плаћеном часу и по извршеном часу. Референтна година је 2016. година за све земље чланице ЕУ. Јединствена референтна година омогућава упоредивост података добијених овим истраживањем са осталим земљама.

1.2 Правни основ и одговорност статистичких институција

Ова статистичка активност проводи се на основу [Закона о статистици](#) Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03), Статистичког програма Републике Српске за период 2013-2017. година и важећег годишњег Плана рада Републичког завода за статистику. Ово истраживање је уређено регулативама Европске Уније број 530/1999, 1726/1999 и 1737/2005.

1.3 Коришћене класификације

Статистички подаци о трошковима рада обрађују се и исказују према Класификацији дјелатности КДБиХ 2010 која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2.

1.4 Извјештајна јединица

Извјештајне јединице за прикупљање података о трошковима рада су узорком изабрани пословни субјекти чије је сједиште у Републици Српској и који имају 10 и више запослених. Сагласно регулативама Европске Уније обухваћени су пословни субјекти из подручја дјелатности В - S према КД БиХ 2010.

1.5 Статистичка јединица посматрања

Јединице посматрања су истовремено и јединице извјештавања.

1.6 Покривеност и обухват

Истраживање о трошковима рада засновано је на Статистичком пословном регистру, а реализује се на узорком изабраним пословним субјектима чије је сједиште у Републици Српској и који имају 10 и више запослених. Сагласно регулативама Европске Уније обухваћени су пословни субјекти из подручја дјелатности В - S према КД БиХ 2010. Оквир за избор узорка обухватао је укупно 2947 јединица посматрања а у узорак је изабрано 1463 пословна субјекта.

Узорак је дизајниран као стратификовани случајни са укупном величином одређеном у складу са унапријед дефинисаним квалитетом процјена кључних параметара. Стратификација пословних субјеката у оквиру је извршена на основу области дјелатности и величине пословног субјекта дефинисане бројем запослених радника. Сви стратуми са 50 или више запослених радника су у потпуности укључени у узорак, док је случајан одабир пословних субјеката извршен у стратумима са више од 9 и мање од 50 запослених радника.

С обзиром на велики број субјеката са сличним карактеристикама у подручју Р *Образовање* кориштена је метода случајног узорка без обзира на величину пословног субјекта мјерену бројем запослених.

Подаци су прикупљени на нивоу пословног субјекта као цјелине. Уколико пословни субјекат има јединице у саставу које послују на територији Федерације БиХ или Брчко Дистрикта БиХ, подаци за ове јединице приказани су у саставу матичног пословног субјекта.

Истраживањем су обухваћени сви запослени на које се односе исплате без обзира да ли су запослени на одређено или неодређено вријеме и да ли раде пуно или краће од пуног радног времена. Не обухватају се запослени који нису примили плату, запослени који су примили рефундирану плату или рефундирану накнаду плате, лица која раде на основу уговора о дјелу, уговора о повременим и привременим пословима, уговора о ауторским правима, уговора склопљених с омладинским и студентским сервисима. Такође, обухваћени су само исплаћени трошкови рада за 2016. годину. Обрачунати а неисплаћени трошкови рада нису обухваћени.

1.7 Статистички концепти и дефиниције

Неке од важнијих дефиниција су:

- **Укупни трошкови рада** исказани су у бруто износу и обухватају: средства за запослене (која укључује исплате у новцу и натура и доприносе послодавца за социјално осигурање), трошкове за стручно образовање, остале трошкове, остале доприносе и порезе који се односе на запослене, а сматрају се трошковима рада. Укупни трошкови рада се умањују за износ добијених субвенција по основу трошкова рада.
- **Средства за запослене** обухватају: бруто плате (за обављени рад и вријеме проведено на раду, бонуси и стимулације), накнаде бруто плата (за вријеме годишњег одмора, за вријеме државних празника и нерадних дана утврђеним законом, итд.), остале накнаде (регрес, јубиларне награде, превоз, топли оброк и сл.) и исплате у натура (плата у натура, у производима пословног субјекта, бонови, стамбени смјештај, трошкови коришћења службеног аутомобила у приватне сврхе и др.).
- **Трошкови стручног образовања** обухватају трошкове за услуге установа за стручно образовање, трошкове за учествовање на семинарима и обукама, надокнаду инструкторима који нису запослени у пословном субјекту, трошкове помоћних средстава и алатки коришћених у обуци.
- **Остали трошкови** обухватају трошкове ангажовања новог особља (огласи, конкурси) и трошкове за услуге заштите на раду (радна одјећа) које обезбјеђује послодавац.
- **Остали доприноси и порези** обухватају доприносе и порезе које послодавац плаћа уколико не запошљава довољан број инвалидних особа, доприноси и порези за непоштовање одредби Закона о раду, и сл.
- **Субвенције** обухватају неповратна плаћања од стране Владе или других субјеката са циљем исплате дијела или цјелокупних трошкова рада. У овом истраживању укупни трошкови рада се умањују за износ субвенција.
- **Плаћени часови рада** обухватају извршене и неизвршене часове рада (годишњи одмор, празници, слободни дани, итд.) без рефундираних часова рада (породиљско одсуство, боловање које не иде на терет послодавца и сл.).
- **Извршени часови рада** подразумевају стварно одрађене часове рада у пуном радном времену, у радном времену краћем или дужем од пуног радног времена и часове када су запослени били на радном мјесту, а нису радили због квара или чишћења машина, припреме или чишћења алата, тренутног недостатка посла, писања радних извјештаја и др.

2 РЕЛЕВАНТНОСТ, ПРОЦЈЕНА ПОТРЕБА И ПЕРЦЕПЦИЈА КОРИСНИКА

2.1 Корисници података статистичког истраживања

2.1.1 Кључни корисници података из статистичког истраживања

Подаци о трошковима рада за ниво Републике Српске достављају се Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, која је надлежна за агрегирање података за ниво БиХ и извјештавање Статистичке канцеларије Европске Уније, Еуростат-а.

Кључни корисници података о трошковима рада су: Министарство финансија Републике Српске, Министарство рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске, Дирекција за економско планирање БиХ, Међународни монетарни фонд (ММФ), пословни субјекти, медији, итд.

2.1.2 Процјена корисничких потреба

Истраживање о трошковима рада проводи се у складу са препорукама и дефиницијама ЕУРОСТАТ-а и у потпуности је усклађено са регулативама ЕУ. Објављени подаци углавном задовољавају потребе корисника који их користе у сврху праћења економских трендова, израду студија и анализа и слично.

2.1.3 Мјерење перцепције и задовољства корисника

Републички завод за статистику је 2017. године провео [Анкету о задовољству корисника](#) и резултати су доступни на званичној интернет страници Завода. Не обавља се посебно мјерење задовољства корисника истраживањем о трошковима рада.

2.2 Комплетност података

2.2.1 Индикатор квалитета и учинка - Стопа комплетности података (R1)

Стопа расположивих статистика је однос између расположивих статистика и статистика захтјеваних (прописаних) уредбама и регулативама (овдје се прије свега мисли на уредбе и регулативе Европске Комисије и осталих релевантних међународних организација). Све кључне варијабле које се прикупљају овим истраживањем су у потпуности усклађене са ЕУ захтјевима. Нема разлике између дефиниција које се користе у овом истраживању и међународно препоручених дефиниција.

3 ТАЧНОСТ И ПОУЗДАНОСТ

3.1 Узорачка грешка

3.1.1 Индикатор квалитета и учинка – Узорачка грешка (A1)

Грешке узорковања настају као последица провођења овог истраживања на узорку, односно на дијелу, а не на цијелој циљној популацији. Обухватање цијеле популације тј. провођење пописа захтјевало би много више времена и значајно већа финансијска средства за реализацију. Такође је познато, да је за једно истраживање могуће изабрати велики број могућих узорака, при чему би сваки узорак дао одређене процјене кључних индикатора које би биле више или мање различите. Управо грешке узорковања, које су за разлику од неузорачких грешака мјерљиве, указују на то колико су оцијењени индикатори поуздани, односно дају мјеру варијације оцјена индикатора из свих могућих узорака. Као провјера поузданости оцијењених индикатора користи се коефицијент варијације (CV) и интервал повјерења.

Табела 1. Стандардне грешке и коефицијенти варијације према врстама трошкова

	Просјечни мјесечни трошкови по запосленом, КМ	Стандардна грешка (SE)	Коефицијент варијације (CV), %
Укупни трошкови рада	1516,17	5,3	0,4
Средства за запослене	1507,94	5,3	0,4
Трошкови образовања	2,84	0,1	2,3
Остали трошкови	4,03	0,1	1,6
Остали порези и доприноси	2,43	0,2	7,0
Субвенције	1,07	0,1	9,8

3.1.2 Активности за смањење узорачких грешака

Грешке узорковања на кључним индикаторима су сасвим прихватљиве.

3.2 Неузорачке грешке

3.2.1 Неузорачке грешке - Грешке обухвата

Грешке обухвата (или грешке оквира) настају због разлика између популације која је обухваћена оквиром и циљне популације. Разликујемо три врсте грешака обухвата: прекомјерни обухват (надобухват), недовољни обухват (подобухват) и вишеструки листинг (дуплирање).

3.2.1.1 Индикатор квалитета и учинка - Стопа прекомјерног обухвата (A2)

С обзиром да Статистички пословни регистар представља оквир за избор узорка, и то стање 31.12. посматране године, може се десити да у узорак буду изабрани пословни субјекти који у просјеку годишње немају више од 10 запослених, што представља прекомјерни обухват јер се према регулативи обухватају само пословни субјекти који имају 10 и више запослених.

Стопа непондерисаног прекомјерног обухвата износи 2,4%. Циљној популацији из оквира узорка просјечно не припада 2,4% јединица (узети у обзир сви са мање од 10 запослених).

3.2.1.2 Индикатор квалитета и учинка – Удио заједничких јединица (A3)

У истраживању о трошковима рада не комбинују се подаци из више различитих извора.

3.2.1.3 Грешка недовољног обухвата

За 2016. годину није било ових случајева. С обзиром да је Статистички пословни регистар као оквир за избор узорка, ажуриран завршним рачунима пословних субјеката са стањем на дан 31.12.2016. године, сви пословни субјекти који су пословали у референтној години су укључени у оквир за ово истраживање.

3.2.1.4 Мјере за смањење грешака обухвата

Мјере које се предузимају у циљу смањења грешака обухвата су благовремено и редовно ажурирање Статистичког пословног регистра на основу информација са терена из свих пословних статистичких истраживања.

3.2.2 Неузорачке грешке - Грешке мјерења

3.2.2.1 Разлози за настанак грешака мјерења

Најчешћи разлози за појаву грешака мјерења су:

- Неразумијевање методологије од стране извјештајних јединица;
- Случајне грешке приликом уписивања података у образац;
- Незаинтересованост извјештајне јединице;
- Образац не попуњава увијек исто лице.

3.2.2.2 Мјере за смањење броја грешака мјерења

Лице задужено за методолошку подршку истраживању је одговорно за отклањање грешака. У случају појаве грешке мјерења, у зависности од врсте грешке, она се или коригује од стране методолога на основу осталих података у упитнику или се врши контактирање извјештајне јединице, а потом и корекција утврђене грешке.

Најзначајнији инструменти за смањење појаве грешака приликом попуњавања обрасца су упутства која се извјештајним јединицама достављају на обрасцу, а која детаљно описују начин његовог попуњавања. Од великог значаја јесте и контактирање извјештајних јединица од стране методолога у циљу тумачења методолошких објашњења директно и указивања на најчешће грешке настале приликом попуњавања обрасца.

3.2.3 Неузорачке грешке - Грешке неодговора

3.2.3.1 Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора јединица (A4)

Као неодговор сматрају се све јединице посматрања за које нису прикупљени подаци без обзира на разлог неодговора.

Табела 2. Стопа неодговора

	Број јединица посматрања
Одговор	1383
Неодговор	80
Величина узорка	1463
Стопа неодговора (%)	5,5%

3.2.3.2 Индикатор квалитета и учинка - Стопа неодговора варијабле (A5)

Не располаже се информацијама које омогућавају израчунавање стопе неодговора варијабле.

3.2.3.3 Поступци у случају неодговора

У случају да недостају поједини подаци или се ради о неконзистентним подацима, успоставља се контакт са извјештајном јединицом са циљем да се извјештај попуни на начин како то методологија захтјева.

Изузетно, у случају неодговора за поједина питања, као и у случају одступања, недоследности и грешака које није могуће исправити кроз поновни контакт са извјештајном јединицом, врши се процјена података на основу расположивих података из других истраживања (РАД-1).

3.2.3.4 Поступци за смањење стопе неодговора

Да би се смањила стопа неодговора најчешће се користе сљедећи поступци:

- Вишеструко контактирање извјештајне јединице (у случају спријечености);
- Флексибилност рокова достављања извјештаја (могућност помјерања рокова достављања података);
- Комбиновање више различитих начина прикупљања података (телефон, електронска пошта);
- Писање прецизнијих методолошких објашњења, која се односе на одређено питање (варијаблу);
- Обавјештавање извјештајне јединице о имену и броју телефона контакт лица које може позвати у случају било каквих питања.

3.2.4 Ревизије

3.2.4.1 Индикатор квалитета и учинка - Просјечна величина ревизије података (А6)

Није планирана и није спроведена ревизија.

3.2.5 Импутација

3.2.5.1 Индикатор квалитета и учинка - Стопа импутираних података (А7)

Не постоји прецизна евиденција о броју импутираних варијабли. Импутиране су недостајуће вриједности код варијабли на која одговорна лица из пословног субјекта нису знала или нису хтјела да одговоре. Уколико се од извјештајне јединице није могла добити стварна вриједност недостајуће варијабле, оне су импутиране на основу просјечних вриједности. У највећем броју случајева ради се о варијабли „Неизвршени а плаћени часови рада“.

4 ПРАВОВРЕМЕНОСТ И ТАЧНОСТ ОБЈАВЉИВАЊА

4.1 Правовременост објављивања

Правовременост објављивања података представља интервал између посматраног периода на који се податак односи и датума објављивања.

4.1.1 Индикатор квалитета и учинка - Правовременост првих резултата (ТР1)

Подаци о трошковима рада објављују се само као коначни резултати истраживања те се индикатор ТР1 не рачуна.

4.1.2 Индикатор квалитета и учинка - Правовременост коначних резултата (ТР2)

Правовременост коначних резултата износи Т+14 мјесеци.

Табела 3. Правовременост објављивања података о трошковима рада

Период посматрања	2016. година
Датум публикација коначних резултата	28.2.2018.
Временски размак (број мјесеци)	Т+14

4.2 Тачност објављивања

Тачност објављивања података представља интервал између стварног и планираног датума објављивања података, који је одређен Календаром публикавања.

4.2.1 Индикатор квалитета и учинка – Тачност објављивања (ТРЗ)

Индикатор се израчунава и приказује на два начина – са аспекта примјене за произвођаче и за кориснике статистика.

Индикатор за произвођаче статистика

Тачност објављивања износи Т+0.

Табела 4. Тачност објављивања података о трошковима рада

Најављени датум објављивања (према Календару публикавања)	28.2.
Стварни датум објављивања	28.2.
Временски размак (број дана)	Т+0

Индикатор за кориснике статистика:

Стопа тачности објављивања података о трошковима рада износи 100%.

4.3 Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности

Резултати су објављени правовремено. Није било кашњења, односно, подаци су објављени у предвиђеном року. Стварни датум објављивања података о трошковима рада није одступао од планираног датума објављивања у Календару публикавања.

5 УСКЛАЂЕНОСТ И УПОРЕДИВОСТ

5.1 Усклађеност

5.1.1 Индикатор квалитета и учинка - Усклађеност између различитих извора података (СН1)

Референтно истраживање је редовно мјесечно истраживање о запосленима и платама запослених (РАД-1) из којег је добијена просјечна бруто плата за 2016. годину.

$$СН1 = (1344-1339)/1339 = 0,004$$

Просјечна бруто плата која је резултат мјесечног истраживања о платама за 2016. годину већа је за 0,4% од просјечне бруто плате из истраживања о трошковима рада за 2016. годину.

5.1.2 Разлози за већа одступања

Није било већих одступања. Разлике између ова два истраживања се могу појавити из разлога што се Извјештај о трошковима рада односи на трошкове настале у 2016. години, а који су исплаћени закључно са даном попуњавања обрасца док се Извјештај о запосленима и платама запослених (РАД-1) односи на трошкове исплаћене у посматраном периоду без обзира када су настали.

5.2 Упоредивост

5.2.1 Индикатор квалитета и учинка – Неподударност упоредивих статистика (CC1)

Рачунање овог индикатора није примјениво код Трошкова рада.

5.2.2 Индикатор квалитета и учинка - Дужина упоредивих временских серија (CC2)

Истраживање о трошковима рада проводи се једном у четири године. До сада, ово истраживање је проведено три пута, и то за посматрану 2009., 2012. и 2016. годину. Упоредива серија података по подручјима Класификације дјелатности КДБиХ 2010 доступна је за 2012. и 2016. годину. Прво истраживање о трошковима рада проведено је за посматрану 2009. годину док је према регулативи референтна година била 2008.

5.2.3 Прекиди у временским серијама

Класификација дјелатности КДБиХ 2010, која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ класификацији дјелатности NACE Rev.2. у примјени је од 2013. године. Истраживање о трошковима рада за 2009. годину објављено је према Класификацији дјелатности заснованој на NACE Rev 1.1.

5.3 Географска упоредивост

5.3.1 Упоредивост с осталим чланицама Европског статистичког система

Обезбијеђено је поређење са резултатима у Европском статистичком систему јер је истраживање у потпуности усклађено са регулативама и захтјевима Европске комисије (број 530/199, 1726/1999 и 1737/2005).

6 ДОСТУПНОСТ И РАЗУМЉИВОСТ, ФОРМАТ ДИСЕМИНАЦИЈЕ

6.1 Саопштења у којима се објављују подаци

Подаци о трошковима рада објављују се на интернет страници Завода www.rzs.rs.ba и у штампаној верзији мјесечног саопштења „Трошкови рада“. У саопштењу су приказани коначни подаци о нивоу и структури плаћених трошкова рада а према врстама трошкова захтјеваних према регулативама Европске Уније и стратификовани према подручјима дјелатности КДБиХ 2010.

6.2 Публикације у којима се објављују подаци

Подаци о трошковима рада не објављују се у оквиру посебних публикација него само у облику саопштења.

6.3 Онлајн база података

Онлајн база података о трошковима рада није доступна корисницима.

6.4 Приступ микроподацима

Микроподаци нису доступни.

6.5 Доступност методолошке документације

На званичној интернет страници Завода, у дијелу који се односи на статистику трошкова рада, за ово истраживање је доступна [Методологија](#).

Поред тога, у краћем облику, метаподаци су доступни и у оквиру саопштења – Трошкови рада.

6.6 Мјере за побољшање разумљивости дисеминираних резултата

Подаци су јасно приказани.

6.7 Индикатор квалитета и учинка – Коришћење (консултовање) сетова података (AC1)

Није ријешена процедура за евиденцију броја прегледа сетова података о трошковима рада.

6.8 Индикатор квалитета и учинка – Коришћење (консултовање) метаподатака (AC2)

Није ријешена процедура за евиденцију броја прегледа сетова метаподатака о трошковима рада.

6.9 Индикатор квалитета и учинка – Стопа комплетности метаподатака (AC3)

Стопа комплетности мета података (ESMS v.2.0) за Трошкове рада износи 95,0 % (57/60x100).

7 ТРОШКОВИ ИСТРАЖИВАЊА И ОПТЕРЕЋЕНОСТ ДАВАЛАЦА ПОДАТАКА

7.1 Трошкови провођења статистичког истраживања

Нису расположиви подаци о трошковима Републичког завода за статистику за реализацију статистичких активности у оквиру Статистике трошкова рада.

7.2 Оптерећеност давалаца података

Нису расположиви подаци о оптерећењу и трошковима извјештајних јединица.

7.3 Мјере за смањивање трошкова и оптерећености

Мјере које треба предузети у циљу смањења трошкова и оптерећености извјештајних јединица:

- Коришћење административних извора података;
- Промовисање кориштења електронског упитника.

8 ПОВЈЕРЉИВОСТ

8.1 Повјерљивост - политика

Подаци који се прикупљају за потребе Статистике трошкова рада подлијежу законским оквирима повјерљивости и искључиво се користе у статистичке сврхе.

Повјерљивост података и заштита личних података регулисане су Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ бр.49/06).“

8.2 Повјерљивост – поступање са подацима

Повјерљивост података и заштита личних података загарантована је члановима 25. до 29. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03). Завод информиса све извјештајне јединице о томе да ће се прикупљени подаци користити само у статистичке сврхе.

Подаци који су прикупљени, обрађени и похрањени сматрају се повјерљивим ако је путем тих података могуће, непосредно или посредно, идентификовати извјештајне јединице, чиме се откривају појединачни подаци.

Статистички подаци се не смију достављати корисницима уколико садрже или откривају повјерљиве податке. Повјерљивим подацима се сматрају подаци за извјештајну јединицу или групу која се састоји од најмање три извјештајне јединице, гдје уддио једне јединице у групи прелази 85%.

Приликом прикупљања, обраде и доставе података, Завод и овлаштени органи и организације предузимају све мјере организационе, регулаторне, административне и техничке природе које су потребне да се заштите повјерљивост података и онемогући недозвољени приступ, објављивање и кориштење података.

Лица која приликом обављања својих послова могу имати приступ повјерљивим подацима, морају се придржавати одредби овог Закона и након што престану обављати своје функције.

9 СТАТИСТИЧКА ОБРАДА

9.1 Извор података

Извор података за четворогодишње истраживање о трошковима рада (ТР) су пословни субјекти који су регистровани у Републици Српској и који имају 10 и више запослених. Сагласно регулативама Европске Уније обухваћени су пословни субјекти из подручја дјелатности В - S према КДБиХ 2010.

Узорак је дизајниран као стратификовани случајни са укупном величином одређеном у складу са унапријед дефинисаним квалитетом процјена кључних параметара. Стратификација пословних субјеката у оквиру је извршена на основу области дјелатности и величине пословног субјекта дефинисане бројем запослених радника. Сви стратуми са 50 или више запослених радника су у потпуности укључени у узорак, док је случајан одабир пословних субјеката извршен у стратумима са више од 9 и мање од 50 запослених радника.

С обзиром на велики број субјеката са сличним карактеристикама у подручју *Р Образовање* кориштена је метода случајног узорка без обзира на величину пословног субјекта мјерену бројем запослених.

Подаци су прикупљени на нивоу пословног субјекта као цјелине. Уколико пословни субјекат има јединице у саставу које послују на територији Федерације БиХ или Брчко Дистрикта БиХ, подаци за ове јединице приказани су у саставу матичног пословног субјекта.

Истраживањем су обухваћени сви запослени на које се односе исплате без обзира да ли су запослени на одређено или неодређено вријеме и да ли раде пуно или краће од пуно радног времена. Не обухватају се запослени који нису примили плату, запослени који су примили рефундирану плату или рефундирану накнаду плате, лица која раде на основу уговора о дјелу, уговора о повременим и привременим пословима, уговора о ауторским правима, уговора склопљених с омладинским и студентским сервисима. Такође, обухваћени су само исплаћени трошкови рада за 2016. годину. Обрачунати а неисплаћени трошкови рада нису обухваћени.

9.2 Учесталост прикупљања података

Подаци о трошковима рада прикупљају се и објављују у четворогодишњој периодици.

9.3 Прикупљање података

Подаци о трошковима рада прикупљају се путем папирног обрасца [TP](#) од пословних субјекта који су изабрани у узорак а чије је сједиште на територији Републике Српске. Извјештајне јединице достављају попуњене обрасце подручним јединицама Републичког завода за статистику у периоду од два мјесеца од момента пријема обрасца. У централи Завода врши се унос и обрада података. Саопштење са коначним подацима припремљено је у року и објављено 28.2.2018. године.

9.4 Валидација података

Унос и обрада података о трошковима рада организована је у централи Републичког завода за статистику, у Одјељењу статистике рада, док се прикупљање самих извјештаја врши у подручним јединицама Завода.

У централи Завода врши се евидентирање свих примљених извјештаја. Након визуелне контроле извјештаја подаци о исплаћеним трошковима рада се уносе у базу. Уколико се уоче неправилности које се не могу кориговати на основу осталих података из обрасца, пословни субјекат се контактира путем телефона и на основу добијених информација, подаци се коригују. Свако неочекивано велико одступање, као и појава недостајућих података, контролише се и верификује телефонским контактом са извјештајном јединицом. У апликацију за унос података уграђене су контроле које онемогућавају да се у базу унесу рачунски и логички неисправни подаци.

Вршене су и додатне контроле добијених података у смислу поређења са подацима из редовног истраживања о запосленима и платама запослених (РАД-1).

9.5 Компилација података

У случају неодговора за поједина питања, као и у случају одступања, недоследности и грешака које није могуће исправити кроз поновни контакт са извјештајном јединицом, врши се импутирање података на основу доступних података за јединицу посматрања из других истраживања (РАД-1) или на основу просјечне вриједности.

9.6 Прилагођавања

9.6.1 Сезонско прилагођавање

Подаци Статистике трошкова рада нису предмет сезонског прилагођавања.